

UPUTA

ZA OBRAČUN KOMPOZICIJE RADNIH SATI U NASTAVI I ZA OBRAČUN REPETITIVNE NASTAVE

PRIKAZ SLUČAJEVA

ZNANSTVENO-NASTAVNA I SURADNIČKA RADNA MJESTA

ISTOVRSNSI OBLICI NASTAVE

PREDAVANJE

A) KOMPOZICIJA RADNIH SATI U ISTOVRNSNOJ NASTAVI

Pretpostavke za računicu:

1. nastavnik radi u standardnoj podjeli i ima 150 kontakt sati istovrsne nastave godišnje, tj. samo predavanja¹, (što iznosi 5 kontakt sati na tjednoj razini tijekom dva nastavna semestra i predstavlja ekvivalent od 810 radnih sati godišnje).
2. polazi se od toga da se nastava u akademskoj godini radi u dva semestra i 30 radnih tjedana
3. uzimaju se ponderi iz članka 79. stavka 1. Kolektivnog ugovora (nota bene, računica izgleda drugačije ako se na ustanovama ponderi prilagođavaju i mijenjaju)².
4. pretpostavljeno je da ex ante i ex post poslovi vezani za kontakt sate u nastavi uzimaju jednako vremena, iako to u realitetu ne mora biti slučaj, i to ustanove mogu same prilagoditi u okviru 2,2 predviđena radna sata za obje vrste poslova.
5. pretpostavljeno je da nastavnik u tjednu radi 11 radnih sati neizravne nastavne aktivnosti, iako se dio tog posla može rastegnuti i u izvansemestralnom razdoblju.

1 kontakt sat (ks) predavanja vrijedi 5,4 radna sata (rs):

5,4 rs namijenjena su za sljedeće aktivnosti:

- **neizravna** nastavna aktivnost = 2,2 rs (40% radnih sati namijenjenih nastavi)
 $5,4 - 2,2 = 3,2$
- **izravna** nastavna aktivnost = 3,2 rs (60% radnih sati namijenjenih nastavi)
  - **kontaktna nastava** = 1 ks = 1 rs = 150 sati godišnje
 $3,2 - 1ks = 2,2$

preostaje 2,2 radna sata za poslove koji prethode ili su rezultat neposredne nastave u predavaonici

- **ex ante**: primjerice, priprema za nastavu i organizacija nastavnog predmeta...
 $2,2 - 1,1 = 1,1$
- **ex post**: ispiti, kolokviji, konzultacije, mentorstva...
1,1

Na **godišnjoj razini** to izgleda ovako: broj ukupnih radnih sati za nastavu iznosi **810**. Za neizravnu nastavnu aktivnost namijenjeno je 324 radna sata (40% od 810). Ostaje **486** radnih sati za **izravnu nastavnu aktivnost**. Od toga, na kontakt sate odnosi se 150 radnih sati. Preostaje **336** sati za **ex ante** i **ex post** poslove koji su ili potrebni prije nastave u predavaonici (priprema) ili su proizašli iz nje (primjerice, ispiti), koji se mogu dijeliti ravnomjerno na **168** sati za svaku o tih skupina poslova ili, ako okolnosti zahtijevaju, može i drugačije.

Zanimljivo je kako to izgleda na **tjednoj razini**. U 30 tjedana (2 semestra) na nastavniku je veći teret rada u nastavi pa on u tim tjednima ima 27 radnih sati za rad u nastavi, pod uvjetom da ima 5 ks predavanja tjedno ($5 \times 5,4 = 27$). Kada mu se odbije 11 radnih sati za neizravnu nastavnu aktivnost ($324 : 30 = 10,8$), ostaje 16 rs za rad u izravnoj nastavi. Od toga na kontakt nastavu otpada 5 sati i ostaje 11 sati koji se mogu dijeliti na pripremu i na rad sa studentima.

¹ pri čemu broj od 150 kontakt sati nije uvijek standardna norma, osim u slučaju istovrsne nastave, već je broj potrebnih kontakt sati rezultanta različitih oblika raznovrsne nastave (primjerice, ako nastavnik drži i predavanja i seminare, a ne samo predavanja, tada broj kontakt sati nije 150).

² ono što je zadato Kolektivnim ugovorom i ne može se mijenjati su omjeri neizravne i izravne nastavne aktivnosti; također, samorazumljivo je da jedan sat proveden u predavaonici za potrebe ove računice uvijek iznosi 1 radni sat ($1ks=1rs$).

NAPOMENA: Te veličine služe isključivo u obračunske svrhe jer stvari u realitetu često mogu biti drugačije, ali u tom slučaju te se veličine trebaju koristiti za prilagođeni obračun u zadatim okvirima Kolektivnog ugovora.

B) PRIMJER REPETITIVNE NASTAVE

Polazišta za računicu:

6. *pretpostavke iste kao u A)*
7. **repetitivna nastava** je svaka nastava u kojoj nastavnik radi na postizanju istih ishoda učenja (drži isti sadržaj) u istovrsnoj nastavi (predavanje, vježbe, ili seminare) samo u novoj grupi a pod uvjetom da mu za nju nije potrebna priprema ili/i da iz nje ne proizlazi naknadna obaveze prema studentima (manje vjerojatno).

Uzmimo za primjer da nastavnik od 5 kontakt sati tjedno ima 3 sata originalnu nastavu i 2 sata repetitivnu. U repetitivnoj nastavi ima pune obaveze prema studentima, ali **nema pripremu** (kada bi imao i pripremu, to ne bi bila repetitivna nastava).

Koliko onda vrijedi repetitivni kontakt sat?

Originalni sat se umanjuje za 1,1 (pretpostavka je da priprema iznosi 1,1 sat)

$$5,4 - 1,1 = 4,3$$

U slučaju da nastavnik u repetitivnoj nastavi nema obaveze prema studentima (što je malo vjerojatno), umanj enje bi iznosilo još toliko.

I. SAMO ORIGINALNA NASTAVA

Da nastavnik ima samo originalnu nastavu, imao bi $5 \times 30 = 150 \times 5,4 = 810$ radnih sati, što je puna norma u nastavi.

Ima li punu normu s repetitivnom nastavom?

II. ORIGINALNA NASTAVA UZ REPETITIVNU NASTAVU

3 ks tjedno = 90 ks u dva semestra $\times 5,4 = 486$ radnih sati godišnje za **originalnu** nastavu

2 ks tjedno = 60 ks u dva semestra $\times 4,3 = 258$ radnih sati godišnje za **repetitivnu** nastavu

UKUPNO ORIGINALNA I REPETITIVNA NASTAVA

$$486 + 258 = 744$$

$$810 - 744 = 66$$

Dakle, za punu normu nedostaje mu 66 radnih sati godišnje ili

$66 : 5,4 = 12$ ks godišnje u originalnoj nastavi ili

$66 : 4,3 = 15$ ks godišnje za repetitivnu nastavu (ili 30 minuta ks više tjedno).

VJEŽBE

A) KOMPOZICIJA RADNIH SATI U ISTOVRSSNOJ NASTAVI

Pretpostavke za računicu:

1. **asistent** radi u standardnoj podjeli i ima 150 kontakt sati istovrsne nastave godišnje, tj. samo vježbe³, (što iznosi 5 kontakt sati na tjednoj razini tijekom dva nastavna semestra i predstavlja ekvivalent od 405 radnih sati godišnje).
2. polazi se od toga da se nastava u akademskoj godini radi u dva semestra i 30 radnih tjedana
3. uzimaju se ponderi iz članka 79. stavka 1. Kolektivnog ugovora (nota bene, računica izgleda drugačije ako se na ustanovama ponderi prilagođavaju i mijenjaju)⁴.
4. pretpostavljeno je da ex ante i ex post poslovi vezani za kontakt sate u nastavi uzimaju jednako vremena, iako to u realitetu ne mora biti slučaj, i to ustanove mogu same prilagoditi u okviru predviđenog broja radnih sati za obje vrste poslova.

1 kontakt sat (ks) **vježbi** vrijedi 2,7 radna sata (rs).

2,7 radna sata namijenjena su za sljedeće aktivnosti:

- **neizravna** nastavna aktivnost = 1,1 rs (40% radnih sati namijenjenih nastavi)
 $2,7 - 1,1 = 1,6$
- **izravna** nastavna aktivnost = 1,6 rs (60% radnih sati namijenjenih nastavi)
  - **kontaktna nastava** = 1 ks = 1 rs
 $1,6 - 1ks = 0,6$

preostaje 0,6 radna sata za ex ante i ex post poslove koji prethode ili su rezultat kontakt sata

- **ex ante**: primjerice, priprema za nastavu
 $0,6 - 0,3 = 0,3$
- **ex post**: ispiti, kolokviji, konzultacije...
0,3

Na **godišnjoj razini za ASISTENTA** to izgleda ovako. Broj ukupnih radnih sati za nastavu iznosi **405**. Za neizravnu nastavnu aktivnost namijenjeno je 162 radna sata (40% od 405). Ostaje **243** radnih sati za izravnu nastavnu aktivnost. Od toga, na kontakt sate odnosi se 150 rs. Preostaje **93** sata za ex ante i ex post poslove koji su ili potrebni prije nastave u predavaonici (priprema) ili su proizašli iz nje (primjerice, ispiti), koji se mogu dijeliti ravnomjerno na **46** sati⁵ za svaku od tih skupina poslova ili, ako okolnosti zahtijevaju, može i drugačije.

Na **tjednoj razini za asistenta**. U 30 tjedana (2 semestra) na asistentu je veći teret rada u nastavi pa on u tim tjednima može imati ukupno 13,5 (405:30) radnih sati za rad u nastavi, pod uvjetom da ima 5 kontakt sati vježbi tjedno (5x2,7=13,5). Kada mu se odbije neizravna nastavna aktivnost koja iznosi 5,4 radnih sati (40% od 405=162:30 tjedana =5,4) ostaje 8 radnih sati (13,5-5,4) za rad u izravnoj nastavi. Od toga na kontakt nastavu otpada 5 radnih sati i ostaje 3 radna sata koja se mogu ravnomjerno podijeliti na pripremu i na rad sa studentima (1,5 rs) .

NAPOMENA: Te veličine služe isključivo u obračunske svrhe jer stvari u realitetu često mogu biti drugačije, ali u tom slučaju te se veličine trebaju koristiti za prilagođeni obračun u zadatim okvirima Kolektivnog ugovora.

³ pri čemu broj od 150 kontakt sati nije standardna norma, osim za istovrsnu nastavu, već je broj kontakt sati rezultat ovisan o oblicima nastave

⁴ ono što je zadato Kolektivnim ugovorom i ne može se mijenjati su omjeri neizravne i izravne nastavne aktivnosti; samorazumljivo je da jedan sat proveden u predavaonici za potrebe ove računice uvijek iznosi 1 radni sat.

⁵ nije greška u računu, već proizašlo iz nepreciznosti zbog zaokruživanja na prvu decimalu

B) PRIMJER REPETITIVNE NASTAVE ZA ASISTENTA

Polazišta za računicu:

5. pretpostavke iste kao u A)
6. **repetitivna nastava** je svaka nastava u kojoj nastavnik radi na postizanju istih ishoda učenja (drži isti sadržaj) u istovrsnoj nastavi (predavanje, vježbe, ili seminare) samo u novoj grupi a pod uvjetom da mu za nju nije potrebna priprema ili/i da iz nje ne proizlazi naknadna obaveze prema studentima (manje vjerojatno).

Uzmimo za primjer da asistent od 5 kontakt sati tjedno ima 2 sata originalnu nastavu i 3 sata repetitivnu. U repetitivnoj nastavi ima pune obaveze prema studentima, ali **nema pripremu** (kada bi imao i pripremu, to ne bi bila repetitivna nastava).

Koliko onda vrijedi repetitivni kontakt sat?

Originalni sat se umanjuje za 0,3 (pretpostavka je da priprema iznosi 0,3 sata)

$$2,7 - 0,3 = 2,4$$

U slučaju da nastavnik u repetitivnoj nastavi nema obaveze prema studentima (što je malo vjerojatno), umanjeno bi iznosilo još toliko.

III. SAMO ORIGINALNA NASTAVA

Da asistent ima samo originalnu nastavu, imao bi $5 \times 30 = 150 \times 2,7 = 405$ radnih sati, što je puna norma u nastavi.

Ima li punu normu s repetitivnom nastavom?

IV. ORIGINALNA NASTAVA UZ REPETITIVNU NASTAVU

2 ks tjedno = 60 ks u dva semestra $\times 2,7 = 162$ radna sata godišnje za **originalnu** nastavu

3 ks tjedno = 90 ks u dva semestra $\times 2,4 = 216$ radnih sati godišnje za **repetitivnu** nastavu

UKUPNO ORIGINALNA I REPETITIVNA NASTAVA

$$162 + 216 = 378$$

$$405 - 378 = 27$$

Dakle, za punu normu nedostaje mu 27 radnih sati godišnje ili

$27 : 2,7 = 10$ ks godišnje u originalnoj nastavi ili

$27 : 2,4 = 11$ ks godišnje repetitivne nastave (ili 20 minuta ks više tjedno).

SEMINARI

A) KOMPOZICIJA RADNIH SATI U ISTOVRNSNOJ NASTAVI

Pretpostavke za računicu:

1. *poslije-doktorand radi u standardnoj podjeli i ima 150 kontakt sata istovrsne nastave godišnje, tj. samo seminare⁶ (što iznosi 5 kontakt sati na tjednoj razini tijekom dva nastavna semestra i predstavlja ekvivalent od 608 radnih sati⁷ godišnje).*
2. *polazi se od toga da se nastava u akademskoj godini radi u dva semestra i 30 radnih tjedana*
3. *uzima se ponder 4 iz članka 79. stavka 1. Kolektivnog ugovora (nota bene, računica izgleda drugačije ako se na ustanovama ponderi prilagođavaju i mijenjaju)⁸.*
4. *pretpostavljeno je da ex ante i ex post poslovi vezani za kontakt sate u nastavi uzimaju jednako vremena, iako to u realitetu ne mora biti slučaj, i to ustanove mogu same podesiti u okviru predviđenog broja radnih sati za obje vrste poslova.*

1 kontakt sat (ks) **seminara** vrijedi 4 radna sata (rs)⁹.

4 rs namijenjena su za sljedeće aktivnosti:

- **neizravna** nastavna aktivnost = 1,6 rs¹⁰ (40% radnih sati namijenjenih nastavi)
 $4 - 1,6 = 2,4$ ¹¹
- **izravna** nastavna aktivnost = **2,4** rs (60% radnih sati namijenjenih nastavi)
  - **kontaktna nastava** = 1 ks = 1 rs
 $2,4 - 1ks = 1,4$

preostaje 1,4 radna sata za *ex ante* i *ex post* poslove koji prethode ili su rezultat neposredne nastave u predavaonici

- **ex ante:** primjerice, priprema za nastavu i organizacija nastavnog predmeta...
 $1,4 - 0,7 = 0,7$ ¹²
- **ex post:** ispiti, kolokviji, konzultacije, mentorstva...
0,7

Na **godišnjoj razini za POSLIJE-DOKTORANDA** to izgleda ovako. Broj ukupnih radnih sati za nastavu iznosi **608**. Za neizravnu nastavnu aktivnost namijenjeno je 243 radna sata (40% od 608). Ostaje **364** radnih sati za izravnu nastavnu aktivnost. Od toga, na kontakt sate odnosi se 150 radnih sati. Preostaje **214** sati za *ex ante* i *ex post* poslove koji su ili potrebni prije nastave u predavaonici (priprema) ili su proizašli iz nje (primjerice, ispiti), koji se mogu dijeliti ravnomjerno na **107** sati za svaku od tih skupina poslova ili, ako okolnosti zahtijevaju, može i drugačije.

Na **tjednoj razini za poslije-doktoranda**. U 30 tjedana (2 semestra) na nastavniku je veći teret rada u nastavi pa on u tim tjednima može imati ukupno 20 (608:30) radnih sati za rad u nastavi, pod uvjetom da ima 5 kontakt sati seminara tjedno (5x4=20). Kada mu se odbije neizravna nastavna aktivnost koja iznosi 8,1 radni sat (40% od 608=243:30 tjedana=8,1), ostaje 12 radnih sati (20-8) za rad u izravnoj nastavi. Od toga na kontakt nastavu otpada 5 radnih sati i ostaje 7 radna sata koja se mogu ravnomjerno podijeliti na pripremu i na rad sa studentima (3,5 radna sata).

NAPOMENA: Te veličine služe isključivo u obračunske svrhe jer stvari u realitetu često mogu biti drugačije, ali u tom slučaju te se veličine trebaju koristiti za prilagođeni obračun u zadatim okvirima Kolektivnog ugovora.

⁶ pri čemu broj od 150 kontakt sati nije standardna norma, osim za istovrsnu nastavu (npr. samo seminari), već je broj kontakt sati rezultat ovisan o oblicima nastave.

⁷ na prvi pogled primijetiti će se da 608 radnih sati nije precizan obračun jer ako se množi 150 kontakt sati s ponderom 4 za seminare dobijemo 600 a ne 608 radnih sati. Međutim, ta diskrepancija nastaje zbog zaokruživanja na prvu decimalu. Naime, ponder iznosi točno 4,05 a ne 4,00 pa je točni obračun 607,5. Zašto je to tako? Sukladno dosadašnjoj praksi i višedesetljetnoj tradiciji, opterećenja za seminare i poslije-doktorande su točno na sredini između opterećenja u predavanjima i onih u vježbama, a kao što se to vidi u Kolektivnom ugovoru. Tako, primjerice opterećenje za poslije-doktorande iznosi točno 33,75 što je točno na sredini između 45% radnog vremena za znanstveno-nastavno osoblje i 22,5% za asistente. To isto vrijedi i za pondere (4,05 između 5,4 i 2,7) i za ukupni broj radnih sati (607,5 između 810 i 405).

⁸ ono što je zadato Kolektivnim ugovorom i ne može se mijenjati su omjeri neizravne i izravne nastavne aktivnosti; samorazumljivo je da jedan sat proveden u predavaonici za potrebe ove računice uvijek iznosi 1 radni sat.

⁹ nepreciznosti koje se u obračunu javljaju posljedica su toga što ponder zapravo aritmetički iznosi točno 4,05 a u Kolektivnom ugovoru zaokružen je na 4.

¹⁰ sasvim precizno 1,62

¹¹ sasvim precizno 4,05-1,62=2,43

¹² sasvim precizno 2,43-1=1,43:2=0,715

B) PRIMJER REPETITIVNE NASTAVE ZA POSLIJEDOKTORANDA

Polazišta za računicu:

5. pretpostavke iste kao u A)
6. **repetitivna nastava** je svaka nastava u kojoj nastavnik radi na postizanju istih ishoda učenja (drži isti sadržaj) u istovrsnoj nastavi (predavanje, vježbe, ili seminare) samo u novoj grupi a pod uvjetom da mu za nju nije potrebna priprema ili/i da iz nje ne proizlazi naknadna obaveze prema studentima (manje vjerojatno).

Uzmimo za primjer da poslije-doktorand od 5 kontakt sati tjedno ima 2 sata originalnu nastavu i 3 sata repetitivnu. U repetitivnoj nastavi ima pune obaveze prema studentima, ali **nema pripremu** (kada bi imao i pripremu, tada to ne bi bila repetitivna nastava).

Koliko onda vrijedi repetitivni kontakt sat?

Originalni sat se umanjuje za 0,7 (uzimamo da se priprema vrednuje na pola od 1,4 za *ex ante* i *ex post* nastavu)

$$4 - 0,7 = 3,3 \text{ ili precizno } 3,335^{13}$$

V. SAMO ORIGINALNA NASTAVA

Da poslije-doktorand ima samo originalnu nastavu, imao bi $5 \times 30 = 150 \times 4,05 = 608$ radnih sati¹⁴, što je puna norma u nastavi.

Ima li punu normu s repetitivnom nastavom?

VI. ORIGINALNA NASTAVA UZ REPETITIVNU NASTAVU

2 ks tjedno = 60 ks u dva semestra $\times 4,05 = 243$ radnih sati¹⁵ godišnje za **originalnu** nastavu

3 ks tjedno = 90 ks u dva semestra $\times 3,33 = 300$ radnih sati¹⁶ godišnje za **repetitivnu** nastavu

UKUPNO ORIGINALNA I REPETITIVNA NASTAVA

$$243 + 300 = 543$$

$$608 - 543 = 65$$

Dakle, za punu normu nedostaju mu 65 radna sata godišnje ili

$$65 : 4,05 = 16 \text{ ks godišnje u originalnoj nastavi ili}$$

$$63 : 3,335 = 19 \text{ ks repetitivne nastave (ili 40 minuta ks više tjedno } 19 : 30 = 0,66 \text{ sati u jednom tjednu).}$$

---

¹³ sasvim precizno $4,05 - 0,715 = 3,335$

¹⁴ zašto množimo s 4,05 a ne s 4 objašnjeno je u fusnoti broj 7

¹⁵ isto

¹⁶ vidi fusnotu broj 14

RAZNOVRSNIM OBLICIMA NASTAVE

ZNANSTVENO-NASTAVNA I SURADNIČKA RADNA MJESTA

KOMPOZICIJA RADNIH SATI U RAZNOVRSNIM OBLICIMA NASTAVE

Pretpostavke za računicu:

1. nastavnik radi u standardnoj podjeli i ima raznovrsnu nastavu tijekom godine, tj. kombinaciju predavanja, seminara i vježbi¹⁷, (što iznosi određeni broj kontakt sati tijekom dva nastavna semestra u ciljanoj normi od 810 radnih sati godišnje u nastavi).
2. polazi se od toga da se nastava u akademskoj godini radi u dva semestra i 30 radnih tjedana
3. uzimaju se ponderi iz članka 79. stavka 1. Kolektivnog ugovora (nota bene, računica izgleda drugačije ako se na ustanovama ponderi prilagođavaju i mijenjaju)¹⁸.
4. pretpostavljeno je da *ex ante* i *ex post* poslovi vezani za kontakt sate u nastavi uzimaju jednako vremena, iako to u realitetu ne mora biti slučaj, i to ustanove mogu same prilagoditi u okviru predviđenih radnih sati za obje vrste poslova.
5. pretpostavljeno je da nastavnik na znanstveno-nastavnom radnom mjestu u tjednu radi 11 radnih sati neizravne nastavne aktivnosti, iako se dio tog posla može rastegnuti i u izvanssemestralnom razdoblju.¹⁹

Iz članka 79. stavka 1. Kolektivnog ugovora proizlaze **vrijednosti po 1 kontakt satu** za predavanja, seminare i vježbe, iz čega se dalje izvode vrijednosti za **neizravnu nastavnu aktivnost**, za **izravnu nastavnu aktivnost**, i za ***ex ante*** i ***ex post*** poslove u izravnim nastavnim aktivnostima (vidi prethodne izračune koje ovdje nećemo ponavljati).

Nastavniku norma u nastavi iznosi 810 radnih sati godišnje. Jedna od kombinacija raznih oblika nastave koju nastavnik mora imati da bi zadovoljio punu normu može izgledati ovako:

100 kontakt sati predavanja, 40 kontakt sati vježbi i 40 kontakt sati seminara. Nastavnik ima ukupno 180 kontakt sati nastave, što je ekvivalent od $540+162+108=810$ radnih sati²⁰.

Od tih 810 sati, vidjeli smo u prethodnim primjerima, 324 je namijenjeno za neizravnu nastavnu aktivnost, a 486 za izravnu i kada se od toga odbije 180 radnih sati kontakt nastave, tada preostaje 306 sati za *ex post* i *ex ante* poslove što znači da je za pripremu namijenjeno 153 sata, a za ispite, konzultacije i slično dodatnih 153 sata (ta podjela ovih 306 sati na dva jednaka dijela nije zadana Kolektivnim ugovorom, već ju ovdje uzimamo kao primjer).

Zanimljivo je kako to izgleda na **tjednoj razini**. U 30 tjedana (2 semestra) na nastavniku je veći teret rada u nastavi pa on u tim tjednima ima 27 radnih sati za rad u nastavi (810:30). Od toga ima 6 kontakt sati tjedno (180:30, što znači da je prosječni ponder $27:6=4,5$). Kada se odbije 11 radnih sati za neizravnu nastavu, nastavniku ostaje 16 sati za izravnu nastavnu aktivnost. Od toga na kontakt nastavu odlazi 6 radnih sati i ostaje 10 sati koji se mogu podijeliti na dva jednaka dijela za pripremu i za obveze prema studentima, tj. 5 sati tjedno.

NAPOMENA: Te veličine služe isključivo u obračunske svrhe jer stvari u realitetu često mogu biti drugačije, ali u tom slučaju te se veličine trebaju koristiti za prilagođeni obračun u zadatim okvirima Kolektivnog ugovora.

A) PRIMJER REPETITIVNE NASTAVE U SLUČAJU RAZNOVRSNIM OBLICIMA NASTAVE

Uzmimo da u gornjoj situaciji u svakom od oblika nastave nastavnik ima polovicu kontakt sati u originalnoj nastavi i polovicu u repetitivnoj nastavi. Iz toga proizlazi da će imati manji fond radnih sati nego što mu je norma. Znamo iz prethodnih primjera da 1 kontakt sat predavanja u repetitivnoj nastavi vrijedi 4,3, vježbi 2,4 i seminara 3,3.

¹⁷ pri čemu 150 kontakt sati nije norma, osim u slučaju istovrsne nastave, već je broj potrebnih kontakt sati rezultanta različitih oblika raznovrsne nastave

¹⁸ ono što je zadano Kolektivnim ugovorom i ne može se mijenjati su omjeri neizravne i izravne nastavne aktivnosti; također, samorazumljivo je da jedan sat proveden u predavaonici za potrebe ove računice uvijek iznosi 1 radni sat (1ks=1rs).

¹⁹ 324 sati za neizravnu nastavnu aktivnost : 30 tjedana =10,8 sati tjedno - zaokruženo na 11. Asistentu ima za tu vrstu aktivnosti predviđeno 5,4 sata dok poslije-diplomant ima 8,1 sat.

²⁰ predavanja $100 \times 5,4=540$ vježbe $40 \times 2,7=108$ seminari $40 \times 4,05=162$ (ovdje primijetimo da je precizni ponder 4,05 a ne 4 – objašnjeno u fusnoti 7)

U originalnoj nastavi, dobivamo sljedeće veličine $50 \times 5,4 = 270$ $20 \times 2,7 = 54$ $20 \times 4,05 = 81$ što znači da ukupno u originalnoj nastavi nastavnik odrađuje $270 + 81 + 54 = 405$ radnih sati dok u repetitivnoj nastavi ima $50 \times 4,3 + 20 \times 2,4 + 20 \times 3,335 = 330$ radnih sati.

$405 + 330 = 735$. Nastavniku nedostaje **75** radnih sati da bi imao punu normu. Normu može dostići s još 14 kontakt sati predavanja godišnje ($75 : 5,4 = 14$), ili 19 kontakt sati seminara ili 28 kontakt sati vježbi ili nekom kombinacijom različitih oblika nastave koji mogu biti originalni ili repetitivni. Pri tome upozoravamo da je ovlast i zadaća organizatora posla (poslodavca) da mu pronađe potrebnu razliku nastave, a u slučaju da takve nastave nema, nastavnik ne može snositi nikakve posljedice ni u smislu smanjenja plaće niti u smislu promjene ugovora o radu, jer je njegov ugovor o radu potpisan na 40-satni radni tjedan.

B) PRIMJER S POSLIJEDIPLOMSKOM NASTAVOM

Kako izgledaju stvari ako uključimo poslijediplomsku nastavu? Krenimo redom.

Nastavniku norma u nastavi iznosi 810 radnih sati godišnje.

S poslijediplomskom nastavom kombinacija može izgledati i ovako: 50 kontakt sati predavanja u diplomskoj i dodiplomskoj nastavi, 30 kontakt sati predavanja u poslijediplomskoj nastavi i 40 kontakt sati seminara i isto toliko vježbi. To znači da nastavnik ima ukupno **160** kontakt sati nastave ($50 + 30 + 40 + 40 = 160$), što je ekvivalent od **783** radna sata ($50 \times 5,4 + 30 \times 8,1 + 40 \times 4,05 + 40 \times 2,7 = 270 + 243 + 162 + 108 = 783$) radna sata. Nastavniku, *nota bene*, **godišnje** nedostaje 27 radnih sati ili 5 kontakt sati predavanja, ili 7 sati seminara ili 27 kontakt sati vježbi ili neka kombinacija originalne i/ili repetitivne nastave različitih oblika koja daje 27 radnih sati.

Na temelju prethodnih primjera lako je izračunati slučajeve s repetitivnom nastavom.

Koliko se u obračunskom smislu može vrednovati, na primjer, **priprema** u poslijediplomskom predavanju?

- **neizravna** nastavna aktivnost = 3,24 (40% radnih sati namijenjenih nastavi)
 $8,1 - 3,2 = 4,9$
- **izravna** nastavna aktivnost = 4,9 rs (60% radnih sati namijenjenih nastavi)
  - **kontaktna nastava** = 1 ks = 1 rs
 $4,9 - 1 \text{ ks} = 3,9$

preostaje 3,86 radna sata za *ex ante* i *ex post* poslove koji prethode ili su rezultat neposredne nastave u predavaonici

- **ex ante**: primjerice, priprema za nastavu i organizacija nastavnog predmeta...
 $3,9 - 1,95 = 1,93$
- **ex post**: ispiti, kolokviji, konzultacije, mentorstva...
1,93

Iz toga proizlazi da bi jedan repetitivni sat predavanja u poslijediplomskoj nastavi iznosio $8,1 - 1,9 = 6,2$

NASTAVNA RADNA MJESTA

ISTOVRSNSI OBLICI NASTAVE

PREDAVANJE

A) KOMPOZICIJA RADNIH SATI U ISTOVRNSNOJ NASTAVI

Pretpostavke za računicu:

1. **predavač** radi u standardnoj podjeli i ima 225 kontakt sati istovrsne nastave godišnje, uzmimo ovdje da radi samo predavanja, (što iznosi 7,5 kontakt sati na tjednoj razini tijekom dva nastavna semestra i predstavlja ekvivalent od 1215 radnih sati godišnje).
2. polazi se od toga da se nastava u akademskoj godini radi u dva semestra i 30 radnih tjedana
3. uzimaju se ponderi iz članka 79. stavka 1. Kolektivnog ugovora (nota bene, računica izgleda drugačije ako se na ustanovama ponderi prilagođavaju i mijenjaju)²¹.
4. pretpostavljeno je da ex ante i ex post poslovi vezani za kontakt sate u nastavi uzimaju jednako vremena, iako to u realitetu ne mora biti slučaj, i to ustanove mogu same prilagoditi u okviru predviđenog broja radnih sati za obje vrste poslova.

1 kontakt sat (ks) predavanja vrijedi 5,4 radna sata (rs)²²:

5,4 rs namijenjena su za sljedeće aktivnosti:

- **neizravna** nastavna aktivnost = 2,2 rs (40% radnih sati namijenjenih nastavi)
 $5,4 - 2,2 = 3,2$
- **izravna** nastavna aktivnost = 3,2 rs (60% radnih sati namijenjenih nastavi)
  - **kontaktna nastava** = 1 ks = 1 rs
 $3,2 - 1ks = 2,2$

preostaje 2,2 radna sata za poslove koji prethode ili su rezultat kontakt sata

- **ex ante**: primjerice, priprema za nastavu
 $2,2 - 1,1 = 1,1$
- **ex post**: ispiti, kolokviji, konzultacije...
1,1

Na **godišnjoj razini za PREDAVAČA koji radi samo predavanja** to izgleda ovako. Broj ukupnih radnih sati za nastavu iznosi **1215** sati. Za neizravnu nastavnu aktivnost namijenjeno je 486 radnih sati (40% od 1215). Ostaje **729** (1215-486) radnih sati za izravnu nastavnu aktivnost. Od toga, na kontakt sate predavanja odnosi se 225 radnih sati. Preostaje **504** (729-225) sati za *ex ante* i *ex post* poslove koji su ili potrebni prije nastave u predavaonici (priprema) ili su proizašli iz nje (primjerice, ispiti), koji se mogu dijeliti ravnomjerno na 252 sata za svaku od tih skupina poslova ili, ako okolnosti zahtijevaju, može i drugačije.

Na **tjednoj razini za predavača**. U 30 tjedana (2 semestra) na predavaču je veći teret rada u nastavi pa on u tim tjednima može imati ukupno 40 (1215:30) radnih sati za rad u nastavi, što znači da radi samo nastavu i pod uvjetom da ima 7,5 (225:30) kontakt sati predavanja tjedno ($7,5 \times 5,4 = 40$). Kada mu se odbije neizravna nastavna aktivnost koja iznosi 16 radnih sati²³ (40% od $1215 = 486 : 30$ tjedana = 16,2) ostaje 24 radna sata (40-16) radnih sati za rad u izravnoj nastavi. Od toga na kontakt nastavu otpada 7,5 radnih sati i ostaje 16,5 radnih sati koji se mogu ravnomjerno podijeliti na pripremu i na rad sa studentima (8 sati).

NAPOMENA: Te veličine služe isključivo u obračunske svrhe jer stvari u realitetu često mogu biti drugačije, ali u tom slučaju te se veličine trebaju koristiti za prilagođeni obračun u zadatim okvirima Kolektivnog ugovora.

²¹ ono što je zadato Kolektivnim ugovorom i ne može se mijenjati su omjeri neizravne i izravne nastavne aktivnosti; također, samorazumljivo je da jedan sat proveden u predavaonici za potrebe ove računice uvijek iznosi 1 radni sat (1ks=1rs).

²² i ovdje 1 sat predavanja vrijedi isto 5,4 (1215 radnih sati : 225 kontakt sati u predavanju = 5,4) baš kao i kod znanstveno-nastavnog osoblja (kod njih to proizlazi iz 810 radnih sati koji se dijele sa 150 kontakt sati)

²³ s obzirom da se neizravna nastava može rastegnuti i na izvan semestralno razdoblje, nastavnik ne mora u dva semestra cijelo radno vrijeme provesti u nastavnim aktivnostima.

B) PRIMJER REPETITIVNE NASTAVE ZA PREDAVAČA

Polazišta za računicu:

5. pretpostavke iste kao u A)
6. **repetitivna nastava** je svaka nastava u kojoj nastavnik radi na postizanju istih ishoda učenja (drži isti sadržaj) u istovrsnoj nastavi (predavanje, vježbe, ili seminare) samo u novoj grupi a pod uvjetom da mu za nju nije potrebna priprema ili/da iz nje ne proizlazi naknadna obaveze prema studentima (manje vjerojatno).

Uzmimo za primjer da nastavnik od 7,5 kontakt sati tjedno ima 4 sata originalnu nastavu i 3,5 sata repetitivnu. U repetitivnoj nastavi ima pune obaveze prema studentima, ali **nema pripremu** (kada bi imao i pripremu, to ne bi bila repetitivna nastava).

Koliko onda vrijedi repetitivni kontakt sat?

Originalni sat se umanjuje za 1,1 (pretpostavka je da priprema iznosi 1,1 sat)

$$5,4 - 1,1 = 4,3$$

U slučaju da nastavnik u repetitivnoj nastavi nema obaveze prema studentima (što je malo vjerojatno), umanj enje bi iznosilo još toliko.

VII. SAMO ORIGINALNA NASTAVA

Da nastavnik ima samo originalnu nastavu, imao bi $7,5 \times 30 = 225 \times 5,4 = 1215$ radnih sati, što je puna norma u nastavi.

Ima li punu normu s repetitivnom nastavom?

VIII. ORIGINALNA NASTAVA UZ REPETITIVNU NASTAVU

4 ks tjedno = 120 ks u dva semestra $\times 5,4 = 648$ radnih sati godišnje za **originalnu** nastavu.

3,5 ks tjedno = 105 ks u dva semestra $\times 4,3 = 452$ radnih sati godišnje za **repetitivnu** nastavu.

UKUPNO ORIGINALNA I REPETITIVNA NASTAVA

$$648 + 452 = 1100$$

$$1215 - 1100 = 115$$

Dakle, za punu normu nedostaje mu 115 radnih sati godišnje ili

$$115 : 5,4 = 21 \text{ ks godišnje u originalnoj nastavi ili}$$

$$115 : 4,3 = 27 \text{ ks godišnje za repetitivnu nastavu (što je manje od 1 dodatnog ks tjedno).}$$

VJEŽBE

A) KOMPOZICIJA RADNIH SATI U ISTOVRSSNOJ NASTAVI

Pretpostavke za računicu:

1. **predavač** radi u standardnoj podjeli i ima 450 kontakt sati istovrsne nastave godišnje, uzmimo ovdje da radi samo vježbe (što iznosi 15 kontakt sati na tjednoj razini tijekom dva nastavna semestra i predstavlja ekvivalent od 1215 radnih sati godišnje).
2. polazi se od toga da se nastava u akademskoj godini radi u dva semestra i 30 radnih tjedana
3. uzimaju se ponderi iz članka 79. stavka 1. Kolektivnog ugovora (nota bene, računica izgleda drugačije ako se na ustanovama ponderi prilagođavaju i mijenjaju)²⁴.
4. pretpostavljeno je da ex ante i ex post poslovi vezani za kontakt sate u nastavi uzimaju jednako vremena, iako to u realitetu ne mora biti slučaj, i to ustanove mogu same prilagoditi u okviru predviđenog broja radnih sati za obje vrste poslova.

1 kontakt sat (ks) **vježbi** vrijedi 2,7 radna sata (rs).

2,7 radna sata namijenjena su za sljedeće aktivnosti:

- **neizravna** nastavna aktivnost = 1,1 rs (40% radnih sati namijenjenih nastavi)
 $2,7 - 1,1 = 1,6$
- **izravna** nastavna aktivnost = 1,6 rs (60% radnih sati namijenjenih nastavi)
  - **kontaktna nastava** = 1 ks = 1 rs
 $1,6 - 1ks = 0,6$

preostaje 0,6 radna sata za ex ante i ex post poslove koji prethode ili su rezultat kontakt sata

- **ex ante:** primjerice, priprema za nastavu
 $0,6 - 0,3 = 0,3$
- **ex post:** ispiti, kolokviji, konzultacije...
0,3

Na **godišnjoj razini za PREDAVAČA** koji radi samo vježbe to izgleda ovako. Broj ukupnih radnih sati za nastavu iznosi **1215** sati. Za neizravnu nastavnu aktivnost namijenjeno je 486 radnih sati (40% od 1215). Ostaje **729** (1215-486) radnih sati za izravnu nastavnu aktivnost. Od toga, na kontakt sate vježbi odnosi se 450 radnih sati. Preostaje **279** (729-450) sati za ex ante i ex post poslove koji su ili potrebni prije nastave u predavaonici (priprema) ili su proizašli iz nje (primjerice, ispiti), koji se mogu dijeliti ravnomjerno na **140** sati²⁵ za svaku od tih skupina poslova, ili ako okolnosti zahtijevaju može i drugačije.

Na **tjednoj razini za predavača**. U 30 tjedana (2 semestra) na predavaču je veći teret rada u nastavi pa on u tim tjednima može imati ukupno 40 (1215:30) radnih sati za rad u nastavi, što znači da radi samo nastavu i pod uvjetom da ima 15 (450:30) kontakt sati vježbi tjedno (15x2,7=40). Kada mu se odbije neizravna nastavna aktivnost koja iznosi 16 radnih sati²⁶ (40% od 1215=486:30 tjedana =16,2) ostaje 24 radna sata (40-16) radnih sati za rad u izravnoj nastavi. Od toga na kontakt nastavu otpada 15 radnih sati i ostaje 9 radnih sati koji se mogu ravnomjerno podijeliti na pripremu i na rad sa studentima (4,5 sati).

NAPOMENA: Te veličine služe isključivo u obračunske svrhe jer stvari u realitetu često mogu biti drugačije, ali u tom slučaju te se veličine trebaju koristiti za prilagođeni obračun u zadatim okvirima Kolektivnog ugovora.

²⁴ ono što je zadato Kolektivnim ugovorom i ne može se mijenjati su omjeri neizravne i izravne nastavne aktivnosti; samorazumljivo je da jedan sat proveden u predavaonici za potrebe ove računice uvijek iznosi 1 radni sat.

²⁵ nije greška u računu, već proizašlo iz nepreciznosti zbog zaokruživanja na prvu decimalu

²⁶ s obzirom da se neizravna nastava može rastegnuti i na izvansemestralno razdoblje, nastavnik ne mora u dva semestra cijelo radno vrijeme provesti u nastavnim aktivnostima.

B) PRIMJER REPETITIVNE NASTAVE ZA PREDAVAČA

Polazišta za računicu:

5. pretpostavke iste kao u A)
6. **repetitivna nastava** je svaka nastava u kojoj nastavnik radi na postizanju istih ishoda učenja (drži isti sadržaj) u istovrsnoj nastavi (predavanje, vježbe, ili seminare) samo u novoj grupi a pod uvjetom da mu za nju nije potrebna priprema ili/i da iz nje ne proizlazi naknadna obaveze prema studentima (manje vjerojatno).

Uzmimo za primjer da predavač od 15 kontakt sati tjedno ima 6 sati originalnu nastavu i 9 sati repetitivnu. U repetitivnoj nastavi ima pune obaveze prema studentima, ali **nema pripremu** (kada bi imao i pripremu, tada to ne bi bila repetitivna nastava).

Koliko onda vrijedi repetitivni kontakt sat?

Originalni sat se umanjuje za 0,3 (pretpostavka je da priprema iznosi 0,3 sat)

$$2,7 - 0,3 = 2,4$$

U slučaju da nastavnik u repetitivnoj nastavi nema obaveze prema studentima (što je malo vjerojatno), umanjene bi iznosilo još toliko.

IX. SAMO ORIGINALNA NASTAVA

Da predavač ima samo originalnu nastavu, imao bi $15 \times 30 = 450 \times 2,7 = 1215$ radnih sati, što je puna norma u nastavi.

Ima li punu normu s repetitivnom nastavom?

X. ORIGINALNA NASTAVA UZ REPETITIVNU NASTAVU

6 ks tjedno = 180 ks u dva semestra $\times 2,7 = 486$ radna sata godišnje za **originalnu** nastavu

9 ks tjedno = 270 ks u dva semestra $\times 2,4 = 648$ radnih sati godišnje za **repetitivnu** nastavu

UKUPNO ORIGINALNA I REPETITIVNA NASTAVA

$$486 + 648 = 1134$$

$$1215 - 1134 = 81$$

Dakle, za punu normu nedostaje mu 81 radni sat godišnje ili

$81 : 2,7 = 30$ ks godišnje u originalnoj nastavi ili

$81 : 2,4 = 34$ ks godišnje repetitivne nastave (ili 1ks više tjedno).

SEMINARI

A) KOMPOZICIJA RADNIH SATI U ISTOVRSSNOJ NASTAVI

Pretpostavke za računicu:

1. predavač radi u standardnoj podjeli i ima 300 kontakt sati istovrsne nastave godišnje, uzmimo ovdje da radi samo seminare (što iznosi 10 kontakt sati na tjednoj razini tijekom dva nastavna semestra i predstavlja ekvivalent od 1215 radnih sati²⁷ godišnje).
2. polazi se od toga da se nastava u akademskoj godini radi u dva semestra i 30 radnih tjedana
3. uzima se ponder 4 iz članka 79. stavka 1. Kolektivnog ugovora (nota bene, računica izgleda drugačije ako se na ustanovama ponderi prilagođavaju i mijenjaju)²⁸.
4. pretpostavljeno je da ex ante i ex post poslovi vezani za kontakt sate u nastavi uzimaju jednako vremena, iako to u realitetu ne mora biti slučaj, i to ustanove mogu same podesiti u okviru predviđenog broja radnih sati za obje vrste poslova.

1 kontakt sat (ks) seminara vrijedi 4 radna sata (rs).

4 rs namijenjena su za sljedeće aktivnosti:

- **neizravna** nastavna aktivnost = 1,6 rs²⁹ (40% radnih sati namijenjenih nastavi)
 $4 - 1,6 = 2,4$ ³⁰
- **izravna** nastavna aktivnost = 2,4 rs (60% radnih sati namijenjenih nastavi)
  - **kontaktna nastava** = 1 ks = 1 rs
 $2,4 - 1ks = 1,4$

preostaje 1,4 radna sata za ex ante i ex post poslove koji prethode ili su rezultat kontakt sata

- **ex ante:** primjerice, priprema za nastavu i organizacija nastavnog predmeta...
 $1,4 - 0,7 = 0,7$ ³¹
- **ex post:** ispiti, kolokviji, konzultacije, mentorstva...
0,7

Na **godišnjoj razini za PREDAVAČA koji radi samo seminare** to izgleda ovako. Broj ukupnih radnih sati za nastavu iznosi **1215** sati. Za neizravnu nastavnu aktivnost namijenjeno je 486 radnih sati (40% od 1215). Ostaje **729** (1215-486) radnih sati za izravnu nastavnu aktivnost. Od toga, na kontakt sate seminara odnosi se 300 radnih sati. Preostaje **429** (729-300) sati za ex ante i ex post poslove koji su ili potrebni prije nastave u predavaonici (priprema) ili su proizašli iz nje (primjerice, ispiti), koji se mogu dijeliti ravnomjerno na **215** sati za svaku od tih skupina poslova ili, ako okolnosti zahtijevaju, može i drugačije.

Na **tjednoj razini za predavača**. U 30 tjedana (2 semestra) na predavaču je veći teret rada u nastavi pa on u tim tjednima može imati ukupno 40 (1215:30) radnih sati za rad u nastavi, što znači da radi samo nastavu i pod uvjetom da ima 10 (300:30) kontakt sati seminara tjedno (10x4=40). Kada mu se odbije neizravna nastavna aktivnost koja iznosi 16 radnih sati³² (40% od 1215=486:30 tjedana =16,2), ostaje 24 radna sata (40-16) radnih sati za rad u izravnoj nastavi. Od toga na kontakt nastavu otpada 10 radnih sati i ostaje 14 radnih sati koji se mogu ravnomjerno podijeliti na pripremu i na rad sa studentima (7 sati).

NAPOMENA: Te veličine služe isključivo u obračunske svrhe jer stvari u realitetu često mogu biti drugačije, ali u tom slučaju te se veličine trebaju koristiti za prilagođeni obračun u zadatim okvirima Kolektivnog ugovora.

²⁷ na prvi pogled primijetiti će se da 1215 radnih sati nije precizan obračun jer ako se množi 300 kontakt sati s ponderom 4 za seminare dobijemo 1200, a ne 1215 radnih sati. Međutim, ta diskrepancija nastaje zbog zaokruživanja na prvu decimalu, odnosno zbog činjenice da je ponder iznosi točno 4,05, a u Kolektivnom ugovoru zaokružen je na 4. Zašto je to tako? Sukladno dosadašnjoj praksi i višedesetljetnoj tradiciji, opterećenja za seminare su točno na sredini između opterećenja u predavanjima i onih u vježbama, a kao što se to vidi u Kolektivnom ugovoru. 4,05 je između 5,4 i 2,7. Uz primjenu egzaktnog pondera od 4,05 dobiva se točni obračun od 1215 radnih sati godišnje.

²⁸ ono što je zadato Kolektivnim ugovorom i ne može se mijenjati su omjeri neizravne i izravne nastavne aktivnosti; samorazumljivo je da jedan sat proveden u predavaonici za potrebe ove računice uvijek iznosi 1 radni sat.

²⁹ sasvim precizno 1,62

³⁰ sasvim precizno 4,05-1,62=2,43

³¹ sasvim precizno 2,43-1=1,43:2=0,715

³² s obzirom da se neizravna nastava može rastegnuti i na izvansemestralno razdoblje, nastavnik ne mora u dva semestra cijelo radno vrijeme provesti u nastavnim aktivnostima.

B) PRIMJER REPETITIVNE NASTAVE ZA PREDAVAČA

Polazišta za računicu:

5. pretpostavke iste kao u A)
6. **repetitivna nastava** je svaka nastava u kojoj nastavnik radi na postizanju istih ishoda učenja (drži isti sadržaj) u istovrsnoj nastavi (predavanje, vježbe, ili seminare) samo u novoj grupi a pod uvjetom da mu za nju nije potrebna priprema ili/i da iz nje ne proizlazi naknadna obaveze prema studentima (manje vjerojatno).

Uzmimo za primjer da predavač od 10 kontakt sati tjedno ima 5 sati originalnu nastavu i 5 sata repetitivnu. U repetitivnoj nastavi ima pune obaveze prema studentima, ali **nema pripremu** (kada bi imao i pripremu, tada to ne bi bila repetitivna nastava).

Koliko onda vrijedi repetitivni kontakt sat?

Originalni sat se umanjuje za 0,7 (uzimamo da se priprema vrednuje na pola od 1,4 za *ex ante* i *ex post* nastavu)
 $4 - 0,7 = 3,3$ ili precizno $3,335^{33}$

XI. SAMO ORIGINALNA NASTAVA

Da predavač ima samo originalnu nastavu, imao bi $10 \times 30 = 300 \times 4,05 = 1.215$ radnih sati³⁴, što je puna norma u nastavi.

Ima li punu normu s repetitivnom nastavom?

XII. ORIGINALNA NASTAVA UZ REPETITIVNU NASTAVU

5 ks tjedno = 150 ks u dva semestra $\times 4,05 = 607,5$ radnih sati godišnje za **originalnu** nastavu

5 ks tjedno = 150 ks u dva semestra $\times 3,335 = 500,25$ radnih sati godišnje za **repetitivnu** nastavu

UKUPNO ORIGINALNA I REPETITIVNA NASTAVA

$607,5 + 500,25 = 1108$

$1215 - 1108 = 107$

Dakle, za punu normu nedostaje mu 107 radnih sati godišnje ili

$107 : 4,05 = 26$ ks godišnje u originalnoj nastavi ili

$107 : 3,335 = 32$ ks repetitivne nastave (što je otprilike jedan ks tjedno).

---

³³ sasvim precizno $4,05 - 0,715 = 3,335$

³⁴ zašto množimo s 4,05 a ne s 4 objašnjeno je u fusnoti broj 26

RAZNOVRSNSI OBLICI NASTAVE

Nastavna radna mjesta

KOMPOZICIJA RADNIH SATI U RAZNOVRSNIM OBLICIMA NASTAVE

Pretpostavke za računicu:

1. predavač radi u standardnoj podjeli i ima raznovrsnu nastavu tijekom godine, tj. kombinaciju predavanja, seminara i vježbi³⁵, (što iznosi određeni broj kontakt sati tijekom dva nastavna semestra u ciljanoj normi od 1215 radnih sati godišnje u nastavi).
2. polazi se od toga da se nastava u akademskoj godini radi u dva semestra i 30 radnih tjedana
3. uzimaju se ponderi iz članka 79. stavka 1. Kolektivnog ugovora (nota bene, računica izgleda drugačije ako se na ustanovama ponderi prilagođavaju i mijenjaju)³⁶.
4. pretpostavljeno je da ex ante i ex post poslovi vezani za kontakt sate u nastavi uzimaju jednako vremena, iako to u realitetu ne mora biti slučaj, i to ustanove mogu same prilagoditi u okviru predviđenih radnih sati za obje vrste poslova.
5. pretpostavljeno je da zaposlenik na nastavnom radnom mjestu u tjednu radi 16 radnih sati neizravne nastavne aktivnosti, iako se dio tog posla može rastegnuti i u izvanssemestralnom razdoblju.³⁷

Iz članka 79. stavka 1. Kolektivnog ugovora proizlaze **vrijednosti po 1 kontakt satu** za predavanja, seminare i vježbe, iz čega se dalje izvode vrijednosti za **neizravnu nastavnu aktivnost, izravnu nastavnu aktivnost i za ex ante i ex post** poslove u izravnim nastavnim aktivnostima (vidi prethodne izračune koje ovdje nećemo ponavljati).

Zaposleniku na nastavnom radnom mjestu norma u nastavi iznosi 1215 radnih sati godišnje. Jedna od kombinacija raznih oblika nastave koju zaposlenik mora imati da bi zadovoljio punu normu može izgledati ovako: 120 kontakt sati predavanja, 90 kontakt sati vježbi i 80 kontakt sati seminara. Zaposlenik ima ukupno **290 kontakt sati** nastave, što je ekvivalent od $648+243+324=1215$ radnih sati³⁸.

Od tih 1215 sati, vidjeli smo u prethodnim primjerima, 486 je namijenjeno za neizravnu nastavnu aktivnost, a 729 za izravnu i kada se od toga odbije 290 radnih sati kontakt nastave tada preostaje 439 sati za ex post i ex ante poslove što znači da je za pripremu namijenjeno 220 sati, a za ispite, konzultacije i slično dodatnih 220 sati (ta podjela ovih 439 sati na dva jednaka dijela nije zadata Kolektivnim ugovorom, već ju ovdje uzimamo kao primjer).

Zanimljivo je kako to izgleda na **tjednoj razini**. U 30 tjedana (2 semestra) na predavaču je veći teret rada u nastavi pa on u tim tjednima može imati ukupno 40 radnih sati za rad u nastavi (1215:30). Od toga ima 10 kontakt sati tjedno (290:30, što znači da je prosječni ponder $40:10=4$). Kada se odbije 16 radnih sati za neizravnu nastavu predavaču ostaje 24 sata za izravnu nastavnu aktivnost. Od toga na kontakt nastavu odlazi 10 radnih sati i ostaje 14 sati koji se mogu podijeliti na dva jednaka dijela za pripremu i za obveze prema studentima, tj. 7 sati tjedno.

NAPOMENA: Te veličine služe isključivo u obračunske svrhe jer stvari u realitetu često mogu biti drugačije, ali u tom slučaju te se veličine trebaju koristiti za prilagođeni obračun u zadatim okvirima Kolektivnog ugovora.

³⁵ pri čemu 150 kontakt sati nije norma, osim u slučaju istovrsne nastave, već je broj potrebnih kontakt sati rezultanta različitih oblika raznovrsne nastave

³⁶ ono što je zadano Kolektivnim ugovorom i ne može se mijenjati su omjeri neizravne i izravne nastavne aktivnosti; također, samorazumljivo je da jedan sat proveden u predavaonici za potrebe ove računice uvijek iznosi 1 radni sat (1ks=1rs).

³⁷ 486 sati za neizravnu nastavnu aktivnost : 30 tjedana =16,2 sati tjedno - zaokruženo na 16.

³⁸ predavanja $120 \times 5,4=648$ vježbe $90 \times 2,7=243$ seminari $80 \times 4,05=324$

PRIMJER REPETITIVNE NASTAVE U SLUČAJU RAZNOVRSNIH OBLIKA NASTAVE

Uzmimo da u gornjoj situaciju u svakom od oblika nastave predavač ima polovicu kontakt sati u originalnoj nastavi i polovicu u repetitivnoj nastavi. Iz toga proizlazi da će imati manji fond radnih sati nego što mu je norma. Znamo iz prethodnih primjera da 1 kontakt sat predavanja u repetitivnoj nastavi vrijedi 4,3 radnih sati, vježbi 2,4 i seminara 3,335 radnih sati.

U originalnoj nastavi, dobivamo sljedeće veličine $60 \times 5,4 = 324$ $45 \times 2,7 = 122$ $40 \times 4,05 = 162$ što znači da ukupno u originalnoj nastavi predavač odrađuje $324 + 122 + 162 = 608$ radnih sati dok u repetitivnoj nastavi ima $60 \times 4,3 + 45 \times 2,4 + 40 \times 3,335 = 499$ radnih sati.

$608 + 499 = 1107$ radnih sati. Predavaču nedostaje **108** radnih sati da bi imao punu normu. Normu može postići uz dodatnih 20 kontakt sati predavanja godišnje ($108 : 5,4 = 20$), ili 27 kontakt sati seminara godišnje ili 40 kontakt sati vježbi godišnje ili neku kombinaciju različitih oblika nastave koji mogu biti originalni ili repetitivni.

Pri tome upozoravamo da je ovlast i zadaća organizatora posla (poslodavca) da mu pronađe potrebnu razliku nastave, a u slučaju da takve nastave nema nastavnik ne može snositi nikakve posljedice niti u smislu smanjenja plaće niti u smislu promjene ugovora o radu, jer je njegov ugovor o radu potpisan na 40 satni radni tjedan.